

Buraya kadar ülkemizin geçirdiği sosyal ve ekonomik gelişmeleri olanaklarımız oranında yüksek kurulunuza açıkladık. Şimdi de müvekkillerimiz tarafından duruşma esnasında yapılan savunmalardan bazı bölümleri buraya aktarmakta yarar görüyoruz:

" AMİRİKAN EMPERYALİZMİ VE TÜRKİYE:-

Türkiye'de bugün, acil, temel ve halledilmesi zorunlu en önemli mesele, Amerikan Emperyalizmi meselesidir.

Yurdumuzun kalkınmaması, Dünya devletleri arasında en geri sırada oluşumuz ve bugün mahkemede sanık sandalyesinde bulunuşumuz bu yüzdendir. Bilmeyenler, menfaatleri gereği bilmek istemeyenler veya Türkiye'de Amerikan Emperyalizmi yoktur diyenler iyi dinlesinler. Bu tarihi savunmada söyleyeceğimiz birkaç söz kulaklarına küpe olsun. Mevkiler, kürsüler, menfaatler ve başkalarına yarannalar, bilimi ve gerçekleri engellemeye, doğruları susturmaya yeterli değildir. İnsanlık tarihi, hiç yıkılmaz sanılan tahtları yerle bir etmiştir. Gerçeğin ve o uğurda verilen kutsal kavgaların yıkamayacağı, ezemeyeceği ve alt edemeyeceği hiç bir şey tasavvur edilemez. Bizler, dışarda hayatımızı ortaya koyarak, hiç bir menfaat gözetmeden, gösümüzü kırpmadan nasıl mücadele ettiysek, bu savunmamızda da görevimizi yapacak ve bilmek istemeyenlere, hesabına gelmeyenlere belgelerle Amerikan Emperyalizminin varlığını ispatlayacağız. Buna rağmen belli zümre ve kişiler, bildiklerini yine yapmaya devam edeceklerdir. Bunu da çok iyi biliyor ve haykırıyoruz. Bizler ölsek de kalsak da bu kavga devam edecektir. İki kere ikinin dört olduğuna nasıl inanıyorsak, Amerikan Emperyalizmi ve uşaklarının alt edileceğine de öyle inanıyoruz. Türkiye Halkı bu kavgadan alını açık ve muzaffer çıkacaktır. Ama bu defa Kurtuluş Savaşımızda sorulması unutulmuş bütün hesaplar, bugünküyle beraber mutlaka sorulacaktır. Güllerek, alay ederek ve bazan acıyarak maroken koltuklarda rahatınızı kaçıran bu kavga ne anarşist adını taktığınız beş on kişinin, ne bir kaç öğrencinin, ne de kandırılmış kişilerin kavgasıdır. Bu kavga otuz beş milyon nüfuslu Türkiye Halkının bağımsızlık ve kurtuluş kavgasıdır. Hâlâ beş on anarşist diye alay edecek olanlara duyuruyoruz. Bugün beş on, yarın yüz, öbür gün bin ve bir gün gelecek milyonlar karşınıza dikilecektir. Bu kavganın önüne geçilemez, set çekilemez ve durdurulamaz. Kökü Amerikanın ve uşaklarının erişemeyecekleri kadar derinlerde dir.

Bizler, Amerikan boyunduruğundaki yoksul Türkiyenin çocuklarıyız. Açlık ve sefaletin içinden bu yaşa kadar gelişimiz şans eseri-
dir. Yaşadığımız sürece bağımsızlık ve kurtuluş bayrağını elimizde ta-
şıyacağız. Ölürsek, kurtuluş bayrağı biraz daha yükselecektir. Hem gö-
revimiz hem de varlığımızın sebebi olan bu kavgaya boynumuzu eğmeden
devam edeceğiz.

Amerikan Emperyalizmi, patronlar, ağalar, onların emrindeki uşak-
lar dinleyiniz:

Kurtuluşa kanla, ateşle varılacaktır. Talan ettiğiniz bu vatan,
esaretinizden mutlak kurtulacaktır. Geri kalmamazin, sefaletimizin se-
bebi sizlersiniz. Menfaatiniz için yaptığınız antlaşma ve ittifaklarla
Türkiye Halkı'nı esaret altına soktunuz. Güya demokrasi ve medeniyet
adına yaptıklarınıza hâlâ devam ediyorsunuz.

Bugün yurdumuzda durum şudur:

Amerika, askerleri, sermayesi, kültürü ve politikasıyla bağımsız-
lığımızı ayaklar altında çiğnemektedir. Buna karşı çıktığımız için suç-
lu oluyor, vatan haini olmakla itham ediliyoruz."

Lozan Antlaşmasını anlatan sanıklar bu konuda şöyle diyorlar:

" Lozan Barış Antlaşması, Dünyadaki ezilen uluslar adına elde e-
dilen bir zaferdir. Bunu çok iyi bilen emperyalistler, niyetlerini giz-
lememişlerdir.

Konferansın İngiliz delegesi Lord Curzon, oldukça iyimser bir şe-
kilde şunları söylemiştir:

"...Ne reddederseniz cebimize atıyoruz, cebimize saklıyoruz.
Memleketiniz haraptır. Yarın geleceksiniz, bunları tamir
etmek, kalkınmak için yardım isteyeceksiniz. O zaman, bu
cebime koyduklarımdan her birini birer birer çıkarıp size
vereceğim..."

Ve bu sözlerin ardından, İngiliz basını şu yorumu yapıyordu:

"...Gerçekten Türkiye teorik bakımdan bağımsız bir ülke
oldu. Lakin ticaret ve sanatta kabiliyetsiz ve sermayeden
yoksun bu ahali, bilenlerce malumdur ki, bu bağımsızlığın
ömrü pek kısa olacak ve eski durumu bir başkası üzerine
alacaktır..."

Antlaşmaya karşı tepki o kadar büyüktü ki, antlaşma metni Ame-
rikan Senatosuna bir yıl sonra getirilebilmiştir. 18 Ocak 1927 tari-
hinde Senatör Upshow şöyle diyordu:

"...Antlaşma, Timurlenk kadar hunhar, Müthiş İvan kadar
sefih ve kafatasları üzerine oturan Çengiz Han kadar ke-
paze olan bir diktatörün zekice yürüttüğü politikasının
bir toplamıdır. Bu canavar savaştan bıkmış bir Dünya'ya

bütün uygar uluslara onursuzluk getiren bir diplomatik antlaşma kabul ettirmiştir. Buna her yerde bir Türk zaferi dediler. Ve eski Dünya parlamentolarını bunu kabule ikna ettikten sonra, büyük sermaye gurupları, soğuk kanlı ticaret erbabı ve giderek güya bazı din temsilcileri bile, Türkiye'yi uygar uluslar masasında, uluslararası bir konuk durumuna yücelterek, Amerikayı yüksek hükûlelerinden uzaklaştırmada birleştiler..."

Amerikan Senatörünün Hunhar Timurlen, Sefih Müthiş İvan ve kafata sı piramidi üzerinde oturan Cengiz Han'a benzettiği kişi, Emperyalizme karşı Türkiye Halkının Ulusal Kurtuluş Savaşına önderlik eden Mustafa Kemal'dir. Amerikalı politikacıya göre uygar uluslara onursuzluk getiren antlaşma, Lozan Antlaşmasıdır. Gene ona kalırsa Lozan'da Türkiye'nin suçu, bir Ulusal Kurtuluş Savaşı'nı başarıyla vermiş olması ve kapitülasyonları kaldırmasıydı."

Yine müvekkillerimiz günümüzün Türkiye'si hakkında şunları söylemişlerdir:

"1971 Türkiye'si, bir avuç sermaye çevresinin çıkarı uğruna Amerika'ya her türlü imtiyazın verildiği ve Türkiye Halkının yarı bağımlı durumda olduğu bir ülke olmuştur.

Madenlerimiz, bütün sanayi yatırımlarımız Amerikan ve Avrupa sermayesi ile ortaktır.

Bu gün Türkiye'nin dış borçları toplamı 45 milyar, bu borçların faizleri ise 15 milyar Türk Lirası civarındadır. Faiz toplamıyla 60 milyarı bulan bu miktar, milli gelirin %40'ıdır. Şimdiye kadar dış borçlar azalmamış, aksine devamlı artmıştır. Bu durumda, 1975 yılında dış borçların toplamı milli gelir toplamına eşacaktır. Bu şu demektir; 1975 yılında dış borçlarımızın milli gelirimize eşit olmasıdır. Türkiye'nin tüm nüfusu yemese, içmese ve hiçbir masraf yapmasa ve bütün kazancını dış borçları ödemek için kullansa, gene de dış borçlara son vermek mümkün değildir."

Sanıklar gençlik hareketleri konusunda da şöyle demektedirler:

"27 Mayıs'tan sonra yoğunlaşan öğrenci olayları, bilhassa son dört yılda bilinçli bir döneme girdi ve Amerikan Emperyalizmiyle yerli ortaklarını tedirgin etmeye başladı.

Öğrenci hareketleri iki amaçla yürütüldü:

1. Emperyalizme ve ortaklarının sömürüsüne karşı diğer halk kesimlerini desteklemek ve baskılara karşı direnmek,

2. Öğrencilerin, üniversitelerin sorunlarına dönük mücadele.

Gençliğin meşru ve demokratik direnişlerine iktidarın polisi ve emrindeki gericiiler silahla karşı koymuşlardır. Sayıları binleri bulan yürüyüş, miting, forum, boykot ve işgal gibi eylemler daima silahla bastırılmıştır. Gençlik hareketleri içindeki eylemlerin gerekçelerine bakarak bunu daha iyi anlayabiliriz.

1967 Yılında özel okulların devletleştirilmesi için üçyüz öğrenci İstanbul'dan Ankara'ya kadar yürümüşlerdir. O zaman A.P. ve gerici çevrelerce haksız karşılanan bu talep, bugün bizzat gericiiler tarafından uygulanmak üzeredir.

1968 Yılında A.P. Anayasa'yı değiştirmek istediği zaman okullarda boykot ve işgallere gidilmiştir. O zaman Anayasa'nın uygulanması için kahramanca direnen ve şehit veren öğrenciler, bugün sıkıyönetim mahkemelerinde hem o işgallerden dolayı, hem de Anayasa'yı ihlalden yargılanmaktadırlar.

Akdeniz'in saldırgan jandarması 6. Filonun İstanbul ve İzmir'e gelişlerine karşı protestolar artmış ve 6. Filo Türkiye'ye uğramaz olmuştu. Devrimci gençler bir-iki yıl da olsa, 6. Filonun İstanbul ve İzmir gibi şehirleri kehanne olarak kullanmalarını engellemişlerdir. Fakat bugün aynı 6. Filo Türkiye'ye rahatça gelmekte ve cinsel ihtiyaçlarını karşılamak için gelenlere, iktidar alkış tutmaktadır. Bu konuda 1 Eylül 1971 günü 6. Filonun yurdumuza gelişiyile ilgili olarak Amerikan New-York Times gazetesinin sahibi C.L. Sutzberger şöyle yazıyor;

"Bakanlar artık taşlanmaktan korkmadan Amerikan taraftarı konuşma yapabilirler ve Amerikan gemileri de gösteri korkusu olmadan Türkiye'yi tekrar ziyaret edebilirler. Hükümet son zamanlarda afyon ekimini yasaklayan bir kanun çıkarmıştır ki, bu kanun da, Washington'u çok memnun etmiştir."

Bu sözler, iktidar tarafından uygulanan politikanın kimleri memnun ettiğini açıkça ortaya koymaktadır.

Diğer taraftan A.P., Emniyet teşkilatları ve Valiliklerce kurulan ve Shell, Mobil Oil gibi Amerikan petrol şirketlerinden yardım alan Ülkü Ocakları, Mücadele Birliği gibi gerici teşkilatları gençlik eylemlerine karşı kullanmıştır."

Müvekkillerimiz savunmalarının sonunda sözlerini şöyle bitiriyorlar:

"Toplumumuzun bir ferdi ve bir vatandaş olarak düşünmek zorundayız... Başlarımızı ellerimiz arasına alarak ciddi ciddi düşünelim ve kendi kendimize şu soruyu soralım..."Türkiye neden kalkınmıyor?" Bu sorunun cevabı, elli yıllık tarihimizin acı gerçeğidir. Türkiye'nin kalkınmasına ve geri kalmasına sebep kimlerdir? Yarım asır önce Bağımsızlık Savaşı verdik ve emperyalist ülkeleri dize getirerek bağımsız bir ülke olduk. 1923 yılından sonra Türkiye'yi sömürən, sermayesini dışarıya aktaran bir devlet yoktu. 1923-1939 yılları arasında hiçbir yabancı devlete imtiyaz verilmedi ve üstelik Osmanlı Devletinden kalma borçlar ve yabancı şirketlerin imtiyazları kaldırıldı. Tam başarılı olmamasına rağmen, hiçbir yabancı ülkeye imtiyaz verilmeyen tamamen iç kaynak ve ~~yardımlarla~~ imkânlarla yurdun kalkınması için çaba sarfedildi. Fakat 1939 yılından sonra Türkiye, tekrar Emperyalist ülkelere avuç açmaya ve 1945'de ise kapılarını açmaya başladı. Ve nihayet 1945 yılından beri Türkiye Amerikan dolarlarının cirit attığı bir pazar durumuna geldi. Şimdiye kadar olan savunmamızda Amerika'ya verilen imtiyazları, imzalanan ekonomik, askeri, siyasi ve kültürel antlaşmaları inceledik. Gördüğümüz gerek şudur.

Bu imtiyaz ve antlaşmaları Amerika, silahlarla, atom bombalarıyla kabul ettirmedi. Hepsi belirli kişi ve zümreler tarafından masa başlarında imzalandı. Bu vatan, bunca madenler, Amerikalılara üs olan dağlar ve ulusumuzun onuru bir avuç satılmış tarafından içki masalarında satıldı.

Birgün bu satılmışları yargılama günü gelirse, ki gelecektir, suçlu sandalyesine asıl sahibi bu kişiler ve sınıflar oturursa, şunu gözlerimizle göreceğiz, kulaklarımızla işiteceğiz; Paraları ve kârları uğruna o kadar temkinli ve dikkatli, fakat yurt sevgisinden de o kadar yoksundurlar ki vatani bir tek viski kadehine dahi sattıkları olmuştur. Gün gelecek bunu göreceğiz.

Çağımızda, yani XX. yüzyılda sermayenin vatani yoktur. Sermayedarın vatani ise, parası nerede çok kâr getiriyorsa orasıdır. İşte bu yüzden yurdumuzu Amerika'ya peşkeş çeken bir avuç hainin kârı ve teminatı Amerikan Dolarlarına bağlı olduğu için onların asıl vatani Amerika'dır, Avrupa'dır."

Lozan anlaşması ve bu konuda Amerikanın tutumu konusunda müvekkiller şunları söylemektedirler:

"1947-1971 dönemi Amerikan emperyalizminin Türkiye'ye giriş ve gelişme devresidir. Kurtuluş savaşında milyonların canı ve kanı pahasına kazanılan bağımsızlığımız adım adım çığnenmiştir. İleride Amerikan emperyalizmine genişçe yer vereceğiz. Ondan önce Lozan Barış Anlaşmasından başlayarak 1947 yılına kadar Amerika ile olan ilişkilerimize kısaca değinelim.

"Lozan konferansına Amerika, Fransa ve İtalya'ya nota sunarak Amerikan çıkarlarını korumak için katılacağını belirtiyordu. Notada belirttiği çıkarlar şunlardı:

- 1- Kapitülasyonların sürmesi,
- 2- Amerika'nın Türkiye'deki eğitim, misyonerlik ve benzeri çıkarlarının korunması ve bununla ilgili olarak Türklerden garanti alınması,
- 3- Ticaret ve özel teşebbüs için kesintisiz fırsat özgürlüğünün garanti edilmesi amacıyla uygun tedbirler alınması,
- 4- Şimdiye kadar zarara uğramış amerikalıların zararlarının tazmini,
- 5- Azınlıkların korunması için uygun maddelerin kabulü,
- 6- Boğazlarda gemiler için serbesti,
- 7- Arkeolojik inceleme fırsatının tanınması.

"Konferansta bilhassa kapitülasyonların kaldırılmaması için büyük çaba harcayan Amerika, sonradan uzun yıllar bu tutumunda ısrar etmiştir. Amerikanın düşündüğü, Türkiye'deki imtiyazlarını kaybederse, Çin, Mısır ve Fas gibi ülkelerde kabul ettirdiği kapitülasyonların tehlikeye gireceği ve o ülkelerde milliyetçilik hareketlerinin alevleneceği merkezinde idi. Sonunda 6 Ağustos 1923'de Amerika ile Lozan anlaşmasının ışığında bir "genel anlaşma" imzalandı. Fakat Amerikan meclisi anlaşmayı reddetti. Anlaşma gereğince kapitülasyonların kaldırılmış olması, "onur kırıcı" olarak addediliyordu. 1927 yılında geçici bir anlaşma ile elçi gönderildi. Lozan barış anlaşmasının tepkileri çok büyük oldu. Açıkça Türk hükümetine cephe alınarak, kitaplar çıkarılarak Türkiye'nin uygar uluslar arasına giremeyeceği yolunda propoganda yapılıyordu. 20 üniversite

2

rektörü, 13 tanınmış yazar, 8 emekçi elçi, sekiz papaz, 5 profesör, 5 vali, Ermenistan'a gönderilen Amerikan Askerî heyeti, demokrat parti ulusal komitesinin 2 eski başkanından kurulu 107 imzalı bir ortak bildiri, senatörler ve hükümet yetkililerine gönderilerek kemalist rejimin mutlaka çökeceği ve milliyetçi Türk Hükümetinin hedeflerine asla varamıyacağı belirtiliyordu. Demokrat Partinin 1924 seçim bildirisinde Lozan Anlaşması hakkında şunlar yazılı idi:

"... bu anlaşmayı kınarız. Anlaşma Amerikan çıkarlarından vazgeçmekte, Chester petrol ayrıcalıkları için Ermenistan'ı feda etmektedir. Türkiye'de Amerikan çıkarlarının korunmasını istiyoruz..."

"Böyle bir ortamda 1927 yılında geçici bir anlaşma ile Washington büyükelçisi olarak Muhtar bey Amerikaya vardığında aleyhte gösterilerle karşılanmış, gideceği yere polis kordonu altında varabilmişti. Böylece Amerika ile Türkiye arasındaki ilişki 1945 yılına kadar özel kişiler ve gruplar aracılığı ile yürütülmüştür.

"2 Kasım 1945'de Amerika, Türkiye Hükümetine bir nota vererek Montre anlaşmasının günün koşullarına uymadığını ve değiştirilmesinin gerekli olduğunu öne sürüyordu. Notadan önce karasularımıza Missouri zirhlisini yolladı. Zirhlinin gelişiyile ilgili olarak Anadolu ajansı muhabiri şunları söylüyordu:

"... Acar Motoru ile Missouri'ye mülâki olmak üzere Yeşilköy aşıklarına doğru gidiyoruz. Gelen şerefli misafiri lâyık olduğu büyük sevgi tezahürleri ile karşılamak vazifesi ile mükellefiz. Bizi selonda izaz ederlerken, Amiral şunları söyledi: Memleketinize çoktan beri gelmek istiyordum. Bu fırsatı elde ettiğim için memnunum..."

"27 Şubat 1946'da Türkiye ile Amerika arasında, Amerika'nın denizasıırı askerî malzeme artıklarını alabilmemiz için anlaşma xx imzalanmıştır. Artık Amerika ile ilişkiler kesilmeyecek ve her gün yeni bir anlaşma xx imzalanarak Türkiye yarı-bağımlı bir ülke olacaktır."

Müvekkiller, ortak savunmalarının dördüncü bölümünde Amerikan emperyalizminin başlangıcına ilişkin genel nitelikleri konusunda şöyle demektedirler:

"Biz kendi ülkemizde olduğu gibi dışta da tröstler kurmak istiyoruz."

"Ormenda ken tadını duymak gibi, halkın ağzında bir imperatorluk tadı var."

"300 yıldan beri Amerikan hayatının egemen gerçeği yayılma olmuştur."

"Pazar bulmalıyız, yoksa ihtilâl olacak."

"Dünyanın gördüğü en büyük ve bazarlı sömürgeci devlet."

"Hiç bir ulusta görülmedik biçimde istilâ ettik, sömürgeleştirdik ve toprak bakımından büyüdük."

"Yabancı pazarlara serbestçe girmek dışında bizi hiç bir şey tatmin etmeyecektir."

"Bu sözler, Amerikan emperyalizminin yayılmaya başladığı dönemde, Amerikalı yöneticilerin kendi ağzlarından çıkan, bazan kuvvete dayanan bir övünme, bazan da halkı emperyalizm yolunda eğitme niteliğinde, Amerikan emperyalizminin gerçek yüzünü açıkça ortaya koyan sözlerdir."

"Türkiye'de Amerikan emperyalizminin varlığı, bu devletin topraklarımızda, ekonomimizde ve siyasal hayatımızdaki büyük ağırlığı bugün, Doğu Bloğunun varlığına ya da daha basit olarak İkinci Emperyalist dünya savaşından hemen sonraki Türk Sovyet ilişkilerine bağlanarak meşrulaştırılmak istenmektedir."

"Emperyalizmin çirkin yüzünü meydana çıkarmak görevimizdir. Yunan cuntasının desteklenmesinin, Endonezya'da Sukarno'nun, Brezilya'da Goulart'ın, Bolivya'da Torrez'in düşürülmesinin ve Birleşik Arap Cumhuriyeti'ndeki hükümetleri düşürme çabalarının altında yatan iğrenç oyunları belgelerle açıklamak görevimizdir."

"Amerikalılar uzmanları, askerî ve sivil yargı organları, zırhlıları, uçakları, askerleri ve dolarlarıyla topraklarımıza yerleşirken bu emperyalist devletin Latin Amerika kıtasında, Çin'de, Filipinler'de, Ortadoğu'da ve dünyanın diğer bölgelerinde neler yaptıklarını, ulusları ve halkları nasıl sömürdüklerini belgelerle

açıklamak görevimizdir. Ve Amerikan emperyalizmine karşı kanımızın son damlasına kadar savaşmak görevimizdir.

"Tarihin bir gerçeği olarak kavramak gerekir ki, Amerika, dünya üzerinde sistemli bir şekilde yayılmayı kararlaştırdığı zaman ne Sovyetler Birliği vardı, ne de Doğu Bloku. Sosyalizme ya da Komünizme karşı durmak Amerika için söz konusu değildi. Deniz aşırı yayılması, başka bir devletten tamamen bağımsız, kendi içinden doğan bir ihtiyaçtı. Amerika'nın bu ihtiyacı duyduğu 18. yüzyılın sonlarına, 19. yüzyılın başlarına rastlar."

Aynı bölümün bir başka yerinde ve gene aynı konuda müvekkillerimiz şunları açıklamaktadırlar:

"...daha soylu ve erkek insanlardan doğan, daha yüksek uygarlıklar önünde, elçak uygarlıkların ve gürümekte olan ırkların ortadan kalkması tanrının sınırsız tasarısının bir parçasıdır. Amerikan fabrikaları Amerikan halkının kullanabileceğinden daha fazlasını yapmakta ve Amerikan toprağı tüketilenden daha fazlasını çıkarmaktadır. Tutacağımız yol, bizim için gizilmiş bir yazıdır. Dünya ticareti bizim olmalıdır, olacaktır. Ve bunun anlamızın (İngiltere) örnek olduğu biçimde yapacağız. Bütün yeryüzünde Amerikan ürünlerini dağıtım noktaları olarak, ticaret karakolları kuracak, Okyanus'u ticaret filomuzla kuşatacak ve büyüklüğümüzle orantılı bir savaş filosu meydana getireceğiz. Ticaret karakollarımızın çevresinde bizim bayrağımızı dalgalandıran ve bizimle ticaret yapan, kendi hükümetlerine sahip büyük sömürgeler kurulacak, kurumlarımız ticaretin kanatları altında bayrağımızı izleyecektir."

"Bu sözler İspanya savaşının resmen ilânından iki gün sonra, 27 Nisan 1898'de Senatör Albert J. Bvridge tarafından Amerikan Senatosunda söylenmiştir. Amerikan tarihçileri ve yayınları bu sözleri, EMPERYALİZM MANİFESTOSU olarak kabul etmektedirler. ... "

II. Dünya Savağı'ndan sonra, Geri kalmış ülkelerin durumu ve Amerikanın bu konudaki tavrı konusunda şunlar yer almaktadır:

"Amerikanın üstünlüğünü kuran ve bütün pazarları eninde sonunda açacak olan bu sömürü mekanizmasını bir takım olaylar tikiyacaktir. Bunlar emperyalizme büyük darbeler indiren ulusal bağımsızlık savaşıdır. Bu bağımsızlık savaşı, sesini dalga dalga Lâtin Amerika'dan Uzak Doğuya ve oradan Orta Doğuya kadar duyuracaktır. Geri bırakılmışlığın, emperyalist sömürünün sonucu olduğu bilincine varan geri bıraktirılmış ülke halkları kurtuluşun, küçük burjuva reformculuğuyla değil, Amerikan emperyalizminin yok edilmesiyle gerçekleştirilebileceğini kavramışlardır. Bu bilinç, Viyetnam'da Küba'da Cezayir'de eyleme dönüşmüştür. Filistinden, Bolivya'ya, Laos'tan Panama'ya, Pakistan'dan Türkiye'ye ve dünyanın dört bir yanında eyleme dönüşmektedir.

"Amerika, ulusal bağımsızlık savaşlarına daha başlangıçtan itibaren karşı koymayı, çıkarlarının ve dünya görüşünün bir gereği olarak kabul ediyordu. Amerikan emperyalizmi, ulusal bağımsızlık savaşlarından, azrailden korkar gibi korkmaktadır. Ve onlar için fakir Vietnam halkı, nükleer silâhlara sahip Sovyetler Birliği'nden daha büyük bir tehlikedir.

"Amerika, endüstrileşmiş toplumların gelişmesini durdurmayı umuyor, en büyük kapitalist devlet olarak kendini bu dünya çapındaki sömürü mekanizmasının sahibi sayıyordu. Çünkü Amerikan zenginleri, üçüncü dünyadaki doğal kaynakların, ucuz fiyatla sömürülmesi ve geri bıraktirılmış ülkelerden elde edilen kârların Amerika'ya geri dönmesi esasına dayanıyordu. Ancak bu emperyalist ülkelerin başı geçtiği zengin ülkelerle geri bıraktirılmış sömürge ve yarı-sömürge ülkeler arasındaki ilişkiler hızla keskinleşmektedir.

"Özellikle Monreo doktrini anlayışı içinde ve emperyalist Amerika'nın nüfuzuna kıtanın bütününe yaymaya iten "kaçınılmaz kader" uyarınca dıştaki özel Amerikan yatırımları önce bol miktarda işlenecek hammadde buldukları Lâtin Amerika'ya ve Kanada'ya yönelmiştir. 1940 yılında dıştaki Amerikan yatırımlarının %72'si Kanada'da ve Lâtin Amerika'dadır. Bu oran 1957'de %68'e, 1965'de %53'e düşer.

11

Çünkü, II. Emperyalist Dünya Savaşı'ndan sonra Amerikan yatırımları artık kendilerine pek dar gelen bir kıtaya sığmamakta, dünya çapındaki emperyalizmin bütün sömürü alanlarına yayılmaktadır. Yatırılmış sermayeye oranla en kârlı iş III. Dünyadaki petrol ve madenlerle ilgili olanıdır. Böylece Üçüncü dünyadaki doğal kaynakların işletilmesi Amerikan emperyalizmine, sadece kendilerine çok yüksek düzeyde bir tüketim sağlayan zengin hammadde kaynaklarının ele geçirme olanağı değil, aynı zamanda, sanayileşmiş ülkelere yatırım yapmak için gerekli sermayeyi sağlama olanağını da vermektedir.

"Lâtin Amerika'daki özel Amerikan yatırımları 1959 ile 1965 yılları arasında 8 milyar 120 milyon dolardan 9 milyar 371 milyon dolara yükselmiştir. Bu, 1 milyar 251 milyonluk bir artış demektir. Oysa, aynı süre içinde kârlar toplam olarak 5 milyar 297 milyona ulaşmıştır. Her yıl aynı sermayelerin sağladığı kazanç Amerikaya dönen kârdan daha azdır. 7 yılda ülkeye dönen kârlar, yeni yatırımlardan 4 kat daha fazladır.

"Asya'da ise, aynı yıllar içinde özel Amerikan yatırımlarının sağladığı kârlar, yeni yatırımlardan 5 kat daha fazladır.

"Avrupa'da durum oldukça değişiktir. Buradaki özel Amerikan yatırımları her yıl göğalen kârlardan daha fazladır. 1959 - 1965 yılları arasındaki 7 yıllık dönemde, yatırımdaki artış, 8 milyar 571 milyon dolar, sağladığı kâr 3 milyar 748 milyondur. Lâtin Amerika ve Asya'daki yatırımların çok büyük kâr getirmesi Bu emperyalist ülkeye Avrupa'da yoğun yatırımlar yapması, Afrika ve Okyanusya'ya sermaye ihraç etmesi için gerekli sermayenin büyük bir kısmını sağlamaktadır. Amerika'nın iki geri kalmış kıtada sağladığı büyük kârlar, kendisine yavaş yavaş Avrupa ekonomisini sömürgeleştirme ve sömürü alanını Afrika ve Okyanusya'ya doğru genişletip yayma olanağını vermiştir. Ayrıca, güya siyasal bağımsızlıklarına kavuşmuş olan Asya ve Afrika ülkeleri, emperyalizmin içerde yarattığı beşinci kol (kompradorlar, bürokrat kapitalistler) aracılığıyla bu defa ekonomik boyunduruk altına alınmışlardır. ..."

Müvekkillerimizin Türkiye-Amerika arasındaki İkili Anlaşmalara ilişkin Bölümde şunlar ifade edilmektedir:

"Amerikan emperyalizminin 1961-1971 döneminde giriştiği yabancı sermaye yatırım alanlarından ve ekonomimizi nasıl kısıkaça aldığından bahsettik. Amerika ile 1950-1960 yılları arasında askerî ve siyasî alanlarda imzalanan anlaşmalardan daha önce bahsetmiştik. Aynı anlaşmalar, 1961-71 döneminde de imzalanmıştır. Hatta yapılan araştırmalar sonunda Türkiye'deki bazı Amerikan üslerinin anlaşmalar dahi olmadan yurdumuza sokulduğu görülmüştür. Emekli Orgeneral Refik Tulga konuyla ilgili olarak şu açıklamayı yapmaktadır:

"Genel Kurmay bir anlaşmaya dayanmadan kullanılan Sinop ve Yalova havaalanları için Amerikalılara "ÇIKIN BURADAN" diyordu. Amerikalıların karşılığı "Bize müsaadeyi hükümet verdi" oluyordu. "Peki gösterin anlaşmayı denilince Amerikalılar "Anlaşma yok" demekten başka cevap bulamıyorlardı."

"Askerî anlaşmaların en ağır olanlarından biri 23 Haziran 1954 yılında imzalanmıştır. Bu anlaşma Amerika ile Türk Hükümeti adına Fuat Köprülü arasında imzalanmıştır.

"Bu anlaşmaya göre; Amerikalıların Türkiye'de uygun bulacakları yerlerde kuracakları üs ve tesislerin yerleri Türk Hükümeti tarafından sağlanacaktır. Yani bunların istisnâ bedelleri Türkiye'nin bütçesinden ödenecektir. Bugüne kadar bu maksatla topraklarımız üzerinde Amerikalılara verilen arazi 35 milyon metrekaredir. Üs ve tesislerde bulunan Amerikan kuvvetleri de Nato'ya değil Amerika'ya bağlıdır ve oradan emir alırlar. Adana'da İncirlik Hava Üssü gibi beraber kullanılacak denilen bazı tesisler, 2 Ocak 1957 tarihli Türk ve Amerikan Garnizon Komutanları için müşterek talimata göre yönetilir fakat Türkiye'de mevcut Amerikan birliklerinin anlaşmalar dışı kullanılmasından Türkiye için doğacak tehlikeleri önleyecek hukukî ve fiilî bir teminat mevcut değildir.

"Bu anlaşma ile Amerikan hava, kara ve deniz kuvvetlerinin Türkiye topraklarını kullanmalarına müsaade edilmiştir. Savunma tesisleri, üs veya mevzi adları altında hangi çeşit askerî tesislerin nerelerde kurulacağı konusu açık bırakılmıştır.

"Amerikan Hava Kuvvetlerine mensup uçakların Türk Hava Kuvvetlerine ait meydanlarda uçuş yapabilecekleri şartsız kabul edilmiştir. ..."

13

Müvekkillerimizin savunmalarının toprak reformuna ilişkin bölümünde ise özetle şunlar yer almaktadır:

"Türkiye'nin en önemli sorunlarından biri de toprak reformudur. 1934 yılında söz konusu olmuş, 1936 yılında Atatürk behemahal toprak reformunun yapılması isteğini dile getirmiştir:

"... Bir defa memlekette topraksız çiftçi bırakılmamalıdır. Bundan daha önemli olanı ise, bir çiftçi ailesinin gecindirebilen toprağın hiç bir sebep ve hiç bir suretle bölünemez bir mahiyet almasıdır. Büyük çiftçi ve çiftlik sahiplerinin işletebilecekleri arazi genişliğini arazinin bulunduğu memleket bölgelerinin nüfus kesafetine ve toprak verim derecesine göre sınırlamak lâzımdır. ..."

"Nihayet savaş döneminin açlık ve sefaleti ve köylülerden gelen tepkiler devleti toprak reformu yapmaya itmıştır, fakat bu girişim toprak ağaları ve onların destekçisi tüccarlar tarafından şiddetle engellenmiştir. Toprak reformunu engelliyenlerin başında İş Bankasının başı Celal Bayar ve Aydınlı toprak ağası Adnan Menderes gelmektedir. Toprak reformundan vazgeçilmiş ve düzenli işletme kanunu çıkarılmak istenmiştir. Neticede bu kanun çıkarılamamıştır. Tasarı Mecliste iken, tepkiler çok olmuş ve ilginç konuşmalar geçmiştir. Eskişehirli büyük bir toprak ağası olan milletvekili Emin Sazak, zamanın Tarım Bakanı Şevket Raşit Hatipoğlu'na; "Tasariyı geri al, sen bunu İnönü'nün emriyle yapıyorsun, tasarı geri alınırsa beylikköprü' deki 30 bin dönümü hibe ediyorum." Buna karşı Hatipoğlu "Kanunla alsak ne olur" deyince Emin Sazak; "Kanunla olmaz, devlet araziyi zorla alırsa Eskişehir havalisinde Emin Sazak ölür. İnsanların çamurunu değiştiremeyiz ki, birisi kumandan olur mareşal olur, öbürü de nefer olur. Hepsini mareşal yapamayız. Arkadaşlar, bu amele işi bütün köylere altüst eder çiftçiler kendisini nisbeten kurtarır ama, bu prensip kabul edilince yarın amelenin şu apartmanın bir odasını istemek hakkı olacaktır."

"Bu düşünce, Mecliste hâkim olduğu için toprak reformu engellenmiş ve en sert savunucusu İsmet İnönü altedilmiştir. İleride bu konuda çıkan ayrılık, demokrat partinin kurulmasına önemli bir etken olacaktır..."

"... 1965 yılında bağımsızlar-CHP koalisyonu döneminde Tarım Bakanı Turhan Şahin yeni bir tasarı hazırlamıştır. Bu tasarı toprak reformunun 25 yılda yapılmasını öngören ılımlı bir öneriydi. İnönü, tasarının çabuk kanunlaşmasını temin için ortak bir komisyon kurularak incelenmesini istemiştir. Fakat karma komisyon teklifi büyük toprak ağalarının temsilcisi 30 CHP'li milletvekilinin oylamaya katılmamasıyla reddedilmiş ve bu tasarı da rafa kaldırılmıştır.

"AP iktidarı döneminde ise, toprak reformu için hiç bir çaba sarfedilmemiştir. Tam tersine ağaların çıkarları pekiştirilmiştir. Cumhurbaşkanı'nın vetosuna rağmen toprak ağalarının işgal ettikleri devlet arazisine daha kolay sahip çıkma olanağını sağlayan tapulama kanunu Mecliste kabul edilmiştir.

"Toprak reformu çabaları, toprak ağalarını birleştirerek örgütlemeye zorlamıştır. 1965 yılında tasarı ortaya çıkınca ege toprak ağalarının örgütü olan Çiftçiler Birliği şöyle diyordu:

"Tasarı kanunlaşır, üretim düşer, açlık olur. Çıkacak arazi ihtilâflarını önlemeye devletin zabıta gücü yetmez."

"Tehdidini savurmıştır. Söke'de 23 bin dönüm arazi sahibi olan Fahri Talman'ın başkanlığındaki Türkiye Çiftçi Teşekkülleri Federasyonu, toprak reformunu komünistlik olarak ilân etmiştir. Federasyon "Hür insanlar uyanınız!" adlı broşürde şöyle demektedir:

"Hepinize birden, yani Moskova'ya uşak olmayan her şerefli insana kızıl ihtilâl geliyor... Canınızı, ailenizi, namınızı, namusunuza katliamdan korumak için çaba göstermek zorundasınız. Türkiye, tarihin en kritik devresini yaşıyor... Komünizmin şerrinden kurtulmak için formül tektir. Ona kendi usulleriyle yani kuvvetle saldırarak, suratına tükürmek, yumruğunu tepesinden eksiltmemek ve onu böylece namuslu insanlardan ayırmak, kızıl ve lekeli suretiyle yalnız ve ortada bırakmaktır."

15

"Fahri Talman ayrıca, takma adla bazı bildirileri de Ordu'ya dağıtmıştır. Bu bildiriler, zamanın Milli Savunma Bakanlığınca açıklanmıştır. Ve bildiride görüldüğü gibi toprak ağaları gerekirse Anayasanın öngördüğü toprak reformunu önlemek için savaçacaklarını söylemekten çekinmemektedirler.

"Bugün, Erim iktidarı döneminde toprak reformu gene günümüzün konusudur. Başta Adalet Partisi olmak üzere güven Partisi Demokratik parti gibi bünyesinde toprak ağalarını bulunduran partiler karşıdırlar. Buna karşı, toprak reformunun yapılmasını isteyenler, Cumhuriyet halk partisinin bir kısmıyla, iktidardaki bakanların bazılarıdır."

Müvekkillerimizin ortak savunmasının "ezilen halkımız" bölümünde ise 1961 sonrası konusunda şu ~~xxxxxxx~~ değerlendirme yapılmıştır."

"27 Mayıs ihtilâline halkımız ümitle bakıyordu. Reformların yapılmasını, sömürünün ortadan kaldırılmasını ve insanca muameleyle tâbi tutulmalarını arzuluyorlardı. İhtilâl kadrosu bunları yapmadan idareyi sivil yönetime devretti. Fakat 1961 Anayasasını getirerek gelecek hükümetlerin Anayasada öngörülen reformları yapmalarını mecbur tuttu. 1961 yılında seçimleri DP'nin varisi AP ve CHP'nin koalisyonu getirdi. Burada çok önemli bir nokta şudur: 1960 yılında DP ihtilâlle düşürüldü. İhtilâl hükümetinin hazırladığı 1961 Anayasası halkın referandumuna sunuldu ve kabul edildi , fakat bunun hemen arkasından, politikasıyla Anayasaya aykırı olan AP çoğunluğa yakın bir miktarda oy aldı. İlk bakışta karışık görünen bu meselenin sebebi basittir. DP'yi meydana getiren patron, ağa ve tefeci-egraf ~~xxxxxxx~~ kesimi ihtilâlden sonra, bir süre sindi ve halk üzerindeki baskısını gevgetti. Anayasa halkın referandumuna sunulduğu zaman ileriye garantiye alamadıkları için oy tüccarlığı yapmaktan korktular ve bu yüzden halkın tamamı olmasa bile, çoğunluğu serbestçe oy kullanabilmiş oldu. Anayasanın kabulü ve AP'nin seçimlere girmesinden sonra ortamı gelişmek için müsait bulduklarından halka baskı yaparak AP'nin x 158 milletvekili çıkarmasını sağladılar. Bu dönemde seçime katılan ve DP'nin ikinci bir varisi olan YTP'nin çıkardığı 65 milletvekili ile sayıları 223'ü buluyordu. Anlaşılmaktadır ki, ihtilâlin ertesi yılı DP'yi seçen ve koruyan güçler Meclisin yarısını teşkil edecek kadar

16

milletvekili seçmişlerdi. Halkımızın, büyük çoğunluğu köylerde yaşar, okur-yazar değildir. Seçimlerde kullanılan oy pusulalarının hangi partilere ait olduğunu dahi çoğu seçemez. Ağa-Tefeci-Esraf tahakkümü altındadır. Nurculuk, süleymancılık gibi gerici akımlar halkı baskı altına almıştır. Amerika tarafından beslenen ve halkları müslüman olan bütün devletlerde örgütlenen Aramko şirketi yurdumuzda da yoğun faaliyet göstermektedir. Doğal olarak köylüler oy kullanırken ağa-tefeci-esraf takımının istediği partiye vermektedirler. İşçiler kesimine gelince durum aynıdır. Gerek özel teşebbüste olsun, gerekse iktisadi devlet teşekküllerinde olsun, gerici AP'nin koruyucusu olan patronlar ve sarı sendikalar işçileri işten atmak ve aç bırakmakla tehdit ederek oylarını almaktadırlar. Seçim dönemlerinde gazete veya başka yollardan bütün oyunların binlercesine şahit oluyoruz. Böylece ağalar, patronlar, tefeci ve esraf yoksul halkımızın seçme hakkını tekeline almıştır.

"1961 yılında seçimle kurulan koalisyon hükümeti Anayasanın öngördüğü reformları gerçekleştirmemiştir. Kabul ettiği en önemli şey işçilere grev hakkıdır. CHP toprak reformu yapmak istemiş fakat diğer partiler tarafından engellenmiştir. Engelliyenler arasında CHP'li birçok toprak ağası ve gerici de vardır. Yapılan diğer işler geçici olmuş ve çoğu tatbik edilememiştir. Kargaşalık ortamında devam eden koalisyon hükümeti 1964'de İsmet İnönü'nün düşürülmesiyle son bulmuş ve 1971 yılına kadar AP Saltanatı şeklinde devam etmiştir. Altı yıllık AP döneminin özelliği şudur: Bir taraftan reformları öngören ve yürürlükteki 1961 Anayasası, diğer taraftan reformlara ve yürürlükteki Anayasaya karşı AP hükümeti vardır. İşçiler, köylüler, küçük memurlar, esnaflar, zanaatkarlar, öğrenciler ve tüm Türkiye halkı Anayasanın yanında yer alarak uygulanması için baskı yapıyordu. AP, diğer gerici partiler, Amerikan ortağı patronlar, ağalar ve tefeciler Anayasayı uygulamamak ve talanı devam ettirmek için birleşiyorlardı. AP kontrolü sağlamak için Anayasayı değiştirmek istiyor fakat imkân bulamıyordu. Neticede kurtuluş çaresini Anayasayı uygulamamak ve uygulanmasını isteyenleri susturmakta buldu. Bunun peşinden doğal olarak halk kitlelerinde AP politikasına ve sömürüye karşı direniş başladı. Böylece uygulanmayan ve uygulanması için her türlü çaba gösterilen reformlar ve sosyal adalet ilkeleri halk kitlelerini demokratik mücadelelere sürüklüyordu. ..."